

Uchwała Nr XX/230/2003
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 4 listopada 2003 r.

*w sprawie: zatwierdzenie „Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób
Niepełnosprawnych na lata 2003 – 2006 w Mieście Nowy Sącz.*

Na podstawie art. 35 a ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 123, poz. 776, wraz z późniejszymi zmianami) Rada Miasta Nowego Sącza postanawia co następuje:

§ 1

Zatwierdza „Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003 – 2006 w Mieście Nowy Sącz o treści jak w załączniku nr 1.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
(-) Grzegorz Dobosz

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Na Lata 2003 – 2006 w Mieście Nowy Sącz.

W S T Ę P.

Zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane są w oparciu o akty prawne regulujące zakres i obowiązki samorządu terytorialnego wobec tej grupy społecznej. Podstawę prawną do opracowania powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych stanowią:

1. Art. 35 a ust.1, pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).
2. Art.4, ust.1 pkt.5, art. 12, pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1592 z późniejszymi zmianami).

Powiatowy program opracowany został w oparciu o postanowienia Konstytucji RP uchwalonej 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483) oraz Uchwałę sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. zatytułowaną „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych” (M.P. nr 50, poz. 475) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny i poza zadaniami dotyczącymi obszaru pomocy społecznej obejmują działania z zakresu zdrowia, oświaty, przeciwdziałania bezrobociu, infrastruktury, transportu i inne, które określone są w ustawach szczegółowych.

Celem strategicznym programu jest: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich aktywizacja poprzez wyrównywanie szans w dostępie do edukacji, pracy, szeroko rozumianej oferty usług i świadczeń oraz dóbr kultury i sztuki.

Działania zmierzające do stworzenia warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się do czynnego życia powinny być planowe i długofalowe.

Powiatowy program obejmuje zadania, które zmierzają do:

- zapewnienia dostępności do opieki medycznej, rehabilitacji, służb wspierających, sprzętu rehabilitacyjnego,
- edukacji w warunkach integracji, a tam gdzie jest to uzasadnione w szkołach specjalnych,
- likwidacji barier funkcjonalnych,
- pomocy w znalezieniu zatrudnienia,
- zapewnienie dostępności w uprawianiu sportu i rekreacji,
- wspierania inicjatyw społecznych, organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych.

Powiatowy program zgodny jest ze „Strategią rozwoju województwa małopolskiego” oraz „Wojewódzkim programem poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych na lata 2001 – 2005” opracowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

Miejszem realizacji programu jest Miasto Nowy Sącz.
Adresatami programu są osoby niepełnosprawne.

Realizatorzy programu:
Urząd Miasta Nowego Sącza,
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu.

Partnerzy:
Administracja rządowa,
Jednostki i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
Organizacje pozarządowe,

Sposób finansowania programu:
Zadania wynikające z programu finansowane będą z budżetu Urzędu Miasta, ze środków PFRON oraz z pozyskanych środków pozabudżetowych i zagranicznych.

DIAGNOZA I OPIS DZIAŁAŃ DOTYCHCZASOWYCH.

1. Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Nowego Sącza.

Miasto Nowy Sącz liczy 85 662 mieszkańców (dane WUS 2002), z tej liczby 48% to mężczyźni a 52% to kobiety. W wieku przedprodukcyjnym jest 27,1% mieszkańców, w wieku produkcyjnym 60,8% osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym 12,1% mieszkańców Nowego Sącza. Roczniki statystyczne nie podają liczby niepełnosprawnych mieszkańców. Ostatnie badania nad niepełnosprawnością w Polsce przeprowadzone były przez GUS podczas spisu powszechnego w 2002 roku, ale na dzień dzisiejszy wyniki spisu nie zostały opublikowane.

Dla określenia liczby osób niepełnosprawnych w Nowym Sączu przyjmuje się wskaźniki określone przez GUS:

- wojewódzki wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat - 21,0 %,
- wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród dzieci w wieku 0 – 14 lat w Polsce - 2,5 %..

Przyjmując powyższe wskaźniki wg stanu na 31.XII.2002 roku liczba osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 15 lat wynosiła 14 183, oraz dzieci w wieku 0 – 14 lat - 423.

Dane te dotyczą niepełnosprawnych orzeczonych przez organy orzekania, czyli osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów prawa, natomiast nie obejmują osób niepełnosprawnych biologicznie, które z różnych przyczyn nie są orzeczone.

Analiza danych Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

W Nowym Sączu wskazuje tendencję wzrostową klientów zainteresowanych ustaleniem stopnia niepełnosprawności :

Niepełnosprawność wg jednostek chorobowych / 1999-2003/

Lp.	JEDNOSTKA CHOROBY	RAZEM
1	Upośledzenia umysłowe, choroby psychiczne	733
2	Choroby narządu ruchu	999
3	Choroby neurologiczne	492
4	Choroby układu krążenia	1049
5	Schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, Choroby zakaźne	136
6	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	215
7	Choroby wzroku	252
8	Inne	254
	RAZEM	4130

Niepełnosprawność wg wieku, poziomu wykształcenia, stopnia niepełnosprawności.

Wyszczególnienie		Razem
WIEK	od 15-25	1 361
	Od 26-40	692
	Od 41-60	1 398
	61 i więcej	679
PŁEĆ	Kobiet	2 014
	mężczyźni	2 116
WYKSZTAŁCENIE	brak	220
	podstawowe	1 458
	zasadnicze	1 075
	średnie	1 165
	wyższe	212
ZATRUDNIENIE	pracujący	652
	niepracujący	3 478
STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	umiarkowany	1 805
	lekki	1 432

Zdecydowana większość osób, które uzyskały orzeczenie nie pracuje zawodowo, co odzwierciedla tendencję pogłębiającego się bezrobocia.

Do wymienionej grupy należą osoby posiadające niski poziom wykształcenia, uzależnione ekonomicznie od pomocy społecznej.

Najczęściej przyznawany jest umiarkowany a następnie lekki stopień niepełnosprawności.

Otrzymują go głównie osoby zatrudnione lub uczestniczące w warsztatach terapii zajęciowej, a także osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej.

Dominują kategoria wieku osób od 41 do 60 roku życia. Występującą tendencję można tłumaczyć tym, iż, są to osoby w wieku aktywności zawodowej, najbardziej zagrożonej zwolnieniami z pracy i bezrobociem.

Szczególną kategorią stanowią osoby niepełnosprawne ze względu na wiek. W Nowym Sączu mieszka około 12,1 % tj. 10 365 osób w wieku poprodukcyjnym.

Osoby te nie tyle wymagają wsparcia finansowego, ile szeroko pojętej opieki : medycznej, pielęgniarstwa, społecznej oraz pomocy w załatwianiu podstawowych spraw bytowych.

Jedną z form wsparcia dla tych osób są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w domu podopiecznego. W 2002 roku z tej formy pomocy skorzystało 273 osoby.

Główne problemy dotyczące to środowisko to samotność, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, niemożność samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego, poczucie utraty dotychczasowej pozycji zawodowej i społecznej, brak oferty spędzenia czasu wolnego, izolacja od życia społecznego.

Wzrost zapotrzebowania na świadczenie usług opiekuńczych wśród osób starszych i niepełnosprawnych wynika z nasilenia się procesu starzenia się społeczności miasta, czemu towarzyszy również wzrost populacji osób niepełnosprawnych. Znaczna liczba tych osób, pomimo iż wymaga wsparcia i pomocy w pokonywaniu trudności wynikających z codziennej egzystencji, pozostaje bez pomocy lub otrzymuje tylko częściową pomoc ze strony najbliższego środowiska lub rodziny.

Stworzenie tej kategorii ludzi warunków do życia w swoich środowiskach to jedno z najważniejszych zadań stojących przed samorządem Miasta Nowego Sącza.

Osoby wymagające całonocnej opieki w razie niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania kierowane są do domów pomocy społecznej.

Na terenie miasta działają:

- 3 domy pomocy społecznej,
- 1 dom środowiskowego wsparcia.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Sączu wynika, że ze świadczeń pomocy społecznej w 2002 roku skorzystało 1596 osób niepełnosprawnych w tym 146 dzieci, tj. 699 rodzin, oraz 1558 inwalidów.

Orzeczenia ZUS				Orzeczenia Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności			
Stopień niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Lekki	umiarkowany	znaczny	Dzieci
Ilość osób korzystających z pomocy MOPS	379	685	494	51	903	496	146
RAZEM	1558			1596			

Dominującą grupę korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowią osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Następną grupę stanowią osoby o znacznym i lekkim stopniu niepełnosprawności.

2. Zakłady Opieki Zdrowotnej w Nowym Sączu.

Na terenie miasta funkcjonuje 9 Zakładów Opieki Zdrowotnej (w tym 6 niepublicznych), świadczących bezpłatne usługi medyczne w oparciu o kontrakt z NFZ, 20 zakładów oferuje świadczenia stomatologiczne (w tym 17 niepublicznych), 7 zakładów -usługi ginekologiczne (5 niepublicznych), w mieście funkcjonują również 4 zakłady usług pielęgniarstwa.

Istnieją 2 poradnie wczesnej diagnozy:

Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji przy Stowarzyszeniu „Nadzieja”,

Punkt Konsultacyjny wczesnej diagnozy autyzmu u dzieci przy Fundacji „Mada”.

Większość obiektów, w których funkcjonują ZOZ-y nie jest w pełni przystosowana pod względem komunikacyjnym dla osób niepełnosprawnych. Bariery architektoniczne dotyczą przede wszystkim budynków dawnych przychodni zdrowia oraz budynku SP ZOZ im. J. Śniadeckiego- w tym budynków szpitalnych oraz budynków przychodni specjalistycznych.

Najczęściej spotykane bariery architektoniczne to:

- wysokie krawężniki przed budynkiem,
- uszkodzone zewnętrzne nawierzchnie komunikacyjne,
- brak podjazdu do budynku przychodni,
- strome schody wewnątrz budynku przychodni utrudniające dostęp do gabinetów położonych na wyższych piętrach,
- brak wind- dźwigów osobowych przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych,
- niedostosowane sanitariaty,

Zdecydowanie lepszą sytuację pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych mają te niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, które funkcjonują w nowych budynkach (np. Osteodex na ul. Grunwaldzkiej, Marident na ul. Szujskiego)

Podstawowa opieka zdrowotna (w tym stomatologia, ginekologia, usługi pielęgniarskie itp.) funkcjonuje w Nowym Sączu w oparciu o Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie i pielęgniarskie. Wszelka pomoc finansowa z budżetu miasta, a także rzeczowa dla prywatnego pomiotu-bez względu na jego formę prawną - nie jest możliwa. Jednakże w przypadkach, gdy niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej korzystają z lokali w budynkach ośrodków zdrowia i przychodni, będących własnością samorządu, jednostka samorządu terytorialnego może finansować z budżetu wydatki remontowe w tych budynkach - w tym również prace likwidujące bariery architektoniczne.

3. Sieć jednostek oświatowych na terenie miasta.

- 9 miejskich przedszkoli, w tym 1 zespół przedszkoli, do których uczęszcza ok. 630 dzieci w wieku 3 – 6 lat w 28 oddziałach. W tych placówkach zorganizowane są 2 oddziały integracyjne dla dzieci niepełnosprawnych w MP nr 4 i nr 14 oraz 2 oddziały specjalne w zespole przedszkoli. Liczba dzieci jak i oddziałów jest na poziomie ubiegłego roku szkolnego. Zatrudnionych jest 82 nauczycieli,
- 18 szkół podstawowych do których uczęszcza ok. 6700 uczniów klas I – VI w 299 oddziałach i 773 dzieci sześciolatków w 39 oddziałach zerowych. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 13 oddziałów i ok. 380 uczniów. Od 1 września naukę w klasach I rozpoczęło ok. 950 uczniów. W szkołach podstawowych również funkcjonują oddziały integracyjne (SP nr 2, 6, 16, 20, 21) oraz klasy specjalne w SP nr 6. W szkołach podstawowych zatrudnionych jest ponad 600 nauczycieli. W sieci szkół podstawowych funkcjonują 2 szkoły specjalne: SP nr 5 dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz SP nr 12 dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym. W Szkole Podstawowej nr 10 uczą się uczniowie o zaburzonym zachowaniu.
- 11 gimnazjów – do których uczęszcza ok. 4 200 uczniów w 163 oddziałach. Tu nastąpił wzrost w stosunku do ub. roku szkolnego o 1 oddział i ok. 30 uczniów. Na tym poziomie edukacyjnym również funkcjonuje klasa integracyjna w Gimnazjum nr 5. Od 1 września naukę w klasach I rozpoczęło ok. 1300 uczniów. W gimnazjach zatrudnionych jest ok. 420 nauczycieli.
- 12 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszcza ok. 9 500 uczniów. Uczą się w 317 oddziałach. W stosunku do ubiegłego roku szkolnego nastąpił również wzrost o ok. 300 uczniów i 9 oddziałów. W sieci szkół ponadgimnazjalnych funkcjonuje Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna oraz klasa integracyjna w Zespole Szkół nr 2. Naukę w klasach I rozpoczęło ok. 2.700 uczniów. W tych szkołach zatrudnionych jest ok. 840 nauczycieli.
- 4 placówki oświatowo – wychowawcze, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy i 2 Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne.

Realizacja obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w przypadku dzieci niepełnosprawnych realizowana jest również w formie nauczania indywidualnego w domu uczniów. Dla dzieci z orzeczeniami do kształcenia specjalnego, w przypadku braku zgody rodziców na kształcenie w

szkołach specjalnych , realizacja odbywa się w szkołach masowych w formie rewalidacji indywidualnej , w oddziałach integracyjnych i specjalnych.

Zaznacza się tendencja wzrostowa w ilości przyznawanych orzeczeń dla dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w starszym wieku szkolnym. Spowodowane jest to zwiększającymi się z wiekiem dziecka trudnościami ruchowymi, powiększającą się masą ciała co utrudnia opiekunom "techniczne" wspomaganie dziecka w realizacji obowiązku szkolnego. Często z powodu braku możliwości pokonywania barier architektonicznych, jedynym sposobem widzianym przez rodziców i szkołę na realizację obowiązku szkolnego jest nauczanie indywidualne.

Pomocne w tym zakresie będzie przygotowanie wybranych placówek do organizowania nauki dzieciom z w/w dysfunkcjami, oraz rozważenie możliwości wykorzystania wolontariuszy i lepszą organizację transportu dzieci do placówek.

Wzrosła również ilość orzeczeń do nauczania indywidualnego dla dzieci przewlekle chorych, wymagających zapewnienia przez szkołę szczególnych warunków pod względem: bezpieczeństwa, edukacji, możliwości wyrównywania braków szkolnych spowodowanych licznymi absencjami, kontaktów rówieśniczych.

Odpowiednio zorganizowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna na terenie szkoły (zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, zespoły wyrównawcze) oraz mało liczne klasy, stały dostęp do pomocy medycznej (pielęgniarka szkolna) zwiększy szansę na nauczanie dzieci przewlekle chorych w warunkach szkoły ogólnodostępnej.

Mała edukacja rodziców i lekarzy dotycząca skutków nauczania indywidualnego polegających na zwiększaniu braków szkolnych, izolacji społecznej, przy równoczesnym zaproponowaniu alternatywnej oferty edukacyjnej powinna spowodować bardziej świadome decydowanie o potrzebie kształcenia indywidualnego.

Tylko 3 szkoły (są to szkoły nr 16,20,21) są dostępne dla osób mających trudności w poruszaniu się w tym osób na wózkach inwalidzkich. Zlikwidowanie barier architektonicznych, doposażenie placówek, zwiększenie liczby zatrudnianych pracowników wspomagających, zapewnią prawidłowy przebieg edukacji dzieci ze sprzężonymi niepełnosprawnościami (upośledzenie umysłowe, zaburzenia zachowania, dysfunkcje narządu ruchu) może spowodować zmniejszenie ilości nauczania indywidualnego w/ w dzieci w domu.

Przygotowanie wybranych szkół ogólnodostępnych do edukacji dzieci z określonymi dysfunkcjami zwiększy efektywność nauczania, a tym samym da szansę na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie.

4. Rehabilitacja społeczna i zawodowa.

W 1999 roku wraz z reformą administracyjną państwa dokonany został nowy podział zadań, w tym zadań na rzecz osób niepełnosprawnych. Powiaty przejęły od administracji rządowej zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Realizacja tych zadań przez powiat grodzki przybliżyła problematykę środowiska osób niepełnosprawnych ich możliwości, oczekiwania i potrzeby.

W ramach rehabilitacji społecznej finansowanej ze środków PFRON realizowane są następujące zadania:

- Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego,
- Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych w tym architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,

- Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W latach 1999-2002 z różnych form pomocy z zakresu rehabilitacji społecznej skorzystało 1092 osoby niepełnosprawne. Z analizy zgłaszanych przez środowisko wniosków wynika, że sytuacja materialna rodzin osób niepełnosprawnych nie pozwala na zaspakajanie potrzeb wynikających z niepełnosprawności członka rodziny i bez pomocy finansowej na w/ w cele potrzeby te niejednokrotnie nie byłyby zaspokojone. Wysokie koszty likwidacji istniejących barier architektonicznych oraz specjalistycznego sprzętu stanowią istotną barierę uniemożliwiającą aktywne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu lokalnej społeczności oraz uniemożliwiają aktywność zawodową tych osób.

Na terenie miasta funkcjonuje 1 WTZ dla 35 uczestników prowadzony przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo i Umysłowo „Nadzieja”. Istnieje potrzeba utworzenia kolejnego warsztatu terapii zajęciowej, w którym będą mogły uczestniczyć osoby niepełnosprawne z autyzmem.

Z dokonanej diagnozy wynika, że na dzień dzisiejszy w znacznym stopniu zaspokojone są potrzeby z zakresu edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez nauczanie integracyjne, indywidualne i w specjalnych placówkach. Istnieje natomiast potrzeba likwidacji barier architektonicznych w budynkach szkolnych. Pilna potrzeba likwidacji barier architektonicznych istnieje w zakładach opieki zdrowotnej oraz w większości budynków użyteczności publicznej.

Miasto Nowy Sącz nie jest miastem przyjaznym dla osób niepełnosprawnych zwłaszcza mających trudności w poruszaniu się. Obiekty użyteczności publicznej: urzędy, zakłady opieki zdrowotnej, szkoły, muzea, kina nie są dostępne dla osób poruszających się na wózkach oraz osób mających trudności w poruszaniu się. Brak jest również środków komunikacji publicznej przystosowanych do przewozu osób na wózkach - 2 autobusy wyposażone w podesty dla wózków inwalidzkich nie są w stanie zabezpieczyć wszystkich potrzeb.

Na terenie miasta istnieje wiele organizacji pozarządowych, z których 13 prowadzi aktywną działalność na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji leczniczej i społecznej.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej obejmują:

- Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe,
- Szkolenia oraz przekwalifikowania,
- Wspieranie zatrudnienia oraz samozatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- Doradztwo organizacyjno- prawne oraz ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.

Na dzień 30.IX.2003 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Miasta Nowego Sącza zarejestrowanych jest 194 bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 136 niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Zadania dotyczące osób niepełnosprawnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy dotyczą:

- ⇒ informacji
- ⇒ rejestracji
- ⇒ pośrednictwa pracy
- ⇒ poradnictwa zawodowego
- ⇒ szkoleń i przekwalifikowań

Usługami poradnictwa zawodowego w latach 2000-2002 objęto łącznie 92 osoby a szkoleniami 41 osób / w roku 2002 nie było limitu środków PFRON na szkolenia/.

W wyniku prowadzonego pośrednictwa pracy w okresie 2000-2002 do zatrudnienia skierowano 342 osoby niepełnosprawne- szczegółowo obrazuje to poniższe zestawienie:

Podjęcia pracy przez osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie Miasta Nowego Sącza w okresie 2000 - 2002

Wyszczególnienie	2000r.	2001r.	2002r.
1. Podjęcia pracy ogółem	135	139	132
2.Podjęcia pracy za pośrednictwem urzędu	115	122	105
2a. Praca subsydiowana ze środków PFRON	97	81	65
2b. Praca subsydiowana ze środków FP	7	12	5
2c. Praca niesubsydiowana	11	29	35
3. Podjęcia pracy bez pośrednictwa urzędu	20	17	27

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP z terenu Miasta Nowego Sącza na przestrzeni 2000 - 2002r.

1. Osoby niepełnospraw. wg płci	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt w %	Stan na dzień 31.12. 2001	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2002	Wsk. strukt w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
niepełnosprawni ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
w tym: kobiety	132	49,6	137	53,5	147	49,8	103,8	107,3
mężczyźni	134	50,4	119	46,5	148	50,2	88,8	124,4

Wg stanu na dzień 31.12.2002r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ogółem 295 osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Nowego Sącza. W porównaniu do końca 2001r. liczba osób niepełnosprawnych wzrosła o 39 osób tj. o 15,2%.

Wśród osób niepełnosprawnych w 2002r. wystąpiła niewielka przewaga mężczyzn nad kobietami, bo tylko o 0,4%.

2. Osoby niepełnospr. Wg posiadanego Statusu	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12 .2001	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2002	Wsk. strukt w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niepełnosprawni Ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
w tym: bezrobotni	98	36,8	121	47,3	156	52,9	123,5	128,9
Poszukujący pracy oraz pobierający inne świadczenia	168	63,2	135	52,7	139	47,1	80,4	103,0

Struktura osób niepełnosprawnych pod względem udziału bezrobotnych i poszukujących pracy była zróżnicowana i w 2002r. wynosiła odpowiednio 52,9% i 47,1%.

Na przestrzeni dwóch lat tj. 2001-2002 zauważa się tendencję wzrostową liczby bezrobotnych.

3. Osoby niepełnosprawn wg stopnia niepełnosprawn.	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2001	Wsk. strukt w %	Stan na dzień 31.12 2002	Wsk. strukt. w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niepełnosprawni Ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
st. Znaczny	22	8,3	16	6,2	15	5,1	72,7	93,8
st. Umiarkowany	91	34,2	78	30,5	89	30,2	85,7	114,1
st. Lekki	153	57,5	162	63,3	191	64,7	105,9	117,9

Analiza wskaźników struktury wg stopnia niepełnosprawności pokazuje, że największy udział w ogółem zarejestrowanych stanowią osoby posiadające lekki stopień niepełnosprawności, który w 2002r. wyniósł 64,7%. Notuje się tendencję wzrostową liczby osób posiadających lekki stopień niepełnosprawności w porównaniu z 2000 i 2001 rokiem, kosztem zmniejszenia liczby osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności.

4. Osoby niepełnospr. Wg wykształcenia	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2001	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2002	Wsk. strukt w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niepełnosprawni Ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
w tym: wyższe	19	7,2	14	5,5	10	3,4	73,7	71,4
Polic. i śr. Zawod.	91	34,2	75	29,3	93	31,5	82,4	124,0
LO	32	12,0	25	9,8	22	7,5	78,1	88,0
zasadn. zawod.	70	26,3	95	37,1	115	39,0	135,7	121,1
Gimnaz. i Poniżej	54	20,3	47	18,3	55	18,6	87,0	117,2

Z analizy danych statystycznych wynika, że wśród osób niepełnosprawnych największy udział stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (39,0%), policealne i średnie zawodowe (31,5%) oraz gimnazjalne i poniżej (18,6%).

W 2002r. zauważa się również tendencję wzrostową w porównaniu z 2001r. liczby osób niepełnosprawnych w tych grupach zawodowych.

5. Osoby niepełnospr. Wg wieku	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12 .2001	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12 .2002	Wsk. strukt w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niepełnosprawni Ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
18-24 lat	36	13,5	71	27,7	41	13,9	197,2	57,7
25-34 lat	35	13,2	56	21,9	56	19,0	160,0	100,0
35-44 lat	75	28,2	66	25,8	76	25,8	88,0	115,1
45-54	85	32,0	54	21,1	99	33,6	63,5	183,3
55-59	30	11,2	7	2,7	15	5,1	23,3	214,3
60 i więcej lat	5	1,9	2	0,8	8	2,6	40,0	400,0

Struktura osób niepełnosprawnych wg wieku na terenie Miasta Nowego Sącza jest bardzo zróżnicowana. Największy procent w latach 2000 i 2002 stanowiły osoby w wieku 45-54 lat (odpowiednio 32% i 33,6%). W 2001r. natomiast największy procent stanowiły osoby młode w wieku 18-24 lat.(27,7%). Najmniejszy procent w analizowanych okresach stanowiły osoby w wieku 55 i więcej lat.

W 2002r. znacznie zmalała liczba zarejestrowanych ludzi młodych w stosunku do 2001r., wzrosła natomiast niemal dwukrotnie liczba osób w wieku średnim tj. 45-54 lata.

W populacji osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP Nowy Sącz największy udział w 2000 i 2001r. stanowiły osoby ze schorzeniami narządu ruchu - odpowiednio 27,8% i 32,4%. W 2002r. najwięcej zarejestrowanych było osób posiadających inne schorzenia 23,3%, nieco tylko mniej (20,7%) stanowiły osoby ze schorzeniami narządu ruchu. Stosunkowo duży odsetek niepełnosprawnych stanowią osoby ze schorzeniami układu krążenia i oddechowego. Odsetek ten oscyluje w granicach 20% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych.

Najmniej zarejestrowanych jest osób ze schorzeniami układu moczowo-płciowego, zaburzeniami głosu, mowy i słuchu oraz układu pokarmowego. Procentowy udział tych osób w liczbie ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych zawiera się między 0,7 a 4,1%.

6. Osoby niepełnospr. wg rodzaju schorzenia	Stan na dzień 31.12. 2000	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12 2001	Wsk. strukt. w %	Stan na dzień 31.12. 2002	Wsk. strukt w %	Dynamika (3:1)	Dynamika (5:3)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niepełnosprawni Ogółem	266	100,0	256	100,0	295	100,0	96,2	115,2
Upośledzenie umysł. i choroby psychiczne	33	12,4	34	13,3	27	9,2	103,0	79,4
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	5	1,9	9	3,5	8	2,7	180,0	88,9
Choroby wzroku	20	7,5	24	9,4	29	9,8	120,0	120,8
Choroby ukł. krążenia i oddechowego	50	18,9	53	20,7	51	17,3	106,0	96,2
Choroby przewodu pokarmowego	5	1,9	8	3,1	12	4,1	160,0	150,0
Choroby ukł. Moczowo płciowego	2	0,7	4	1,6	4	1,4	200,0	100,0
Choroby neurologiczne	26	9,7	27	10,5	34	11,5	103,8	125,9

Choroby narządu ruchu	74	27,8	83	32,4	61	20,7	112,2	73,5
inne schorzenia	51	19,2	14	5,5	69	23,3	27,5	492,9

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez Referat ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych obejmują wspieranie subsydiowanego ze środków PFRON zatrudnienia oraz samozatrudnienia osób niepełnosprawnych.

W latach 1999- 2002 utworzono 122 stanowiska pracy dla 143 osób niepełnosprawnych.

W ramach samozatrudnienia pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 28 osób.

W okresie tym umorzono 59 osobom pożyczki, które zostały udzielone we wcześniejszym okresie.

Na terenie miasta działa 6 zakładów pracy chronionej, których zatrudnione są 324 osoby niepełnosprawne wg stanu na 31.XII.2002 r.

Brak jest natomiast danych dot. zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003 – 2006 w Mieście Nowy Sącz.

Cel strategiczny programu :

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich aktywizacja poprzez wyrównywanie szans w dostępie do edukacji, pracy, szeroko rozumianej oferty usług i świadczeń oraz dóbr kultury i sztuki.

Cele operacyjne;

1. Bieżące diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie dostępności do opieki medycznej, rehabilitacji, edukacji, dóbr kultury i sztuki.
3. Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
4. Zintegrowanie działań samorządu i organizacji pozarządowych i innych instytucji na rzecz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.
5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych, poprzez rehabilitację zawodową i społeczną.

Oczekiwane efekty:

1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności.
3. Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej.
4. Podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych.
5. Wykorzystanie potencjału tkwiącego w organizacjach pozarządowych.
6. Wzrost dostępności do świadczeń.

Planowane przedsięwzięcia w ramach programu:

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni i partnerzy	Termin realizacji
1.	Aktualizacja bazy danych o: • osobach niepełnosprawnych, • dostępności obiektów użyteczności publicznej, • instytucjach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz środowiska, • dzieciach kwalifikujących się do klas integracyjnych,	Wydział Spraw Społecznych Urządu Miasta, MOPS, Organizacje pozarządowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Dyrektorzy szkół, Wydział Edukacji, Kuratorium Oświaty.	Działania bieżące
2.	Tworzenie programów uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne dla dzieci niepełnosprawnych.	Dyrektorzy szkół, Rady Pedagogiczne, Kuratorium Oświaty.	Działania bieżące
3.	Realizacja obowiązku szkolnego dzieci ze specjalnym programem kształcenia w szkołach ogólnodostępnych.	Dyrektorzy szkół, Wydział Edukacji.	Działania bieżące

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni i partnerzy	Termin realizacji
4.	Tworzenie klas specjalnych dla dzieci z różnymi niepełnosprawnościami (autyzm, niedowidzące, niedosłyszające, z dysfunkcją narządu ruchu, inne).	Wydział Edukacji, Dyrektorzy szkół, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe.	Maj każdego roku (okres organizacji roku szkolnego)
5.	Utworzenie oddziałów specjalnych w Przedszkolu nr 14 i Gimnazjum nr 11.	Organ prowadzący, Wydział Edukacji, Dyrektorzy szkoły i przedszkola, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe	Do XII.2004 r.
6	Utworzenie klas integracyjnych w SP nr 18, Gimnazjum nr 11, Zespole Szkół Elektryczno- Mechanicznych i VII LO.	Organ prowadzący, Wydział Edukacji Dyrektorzy szkół, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe	Do XII.2004 r.
7.	Doposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne istniejących oddziałów specjalnych w szkołach i przedszkolach.	Organ prowadzący, Wydział Edukacji, Dyrektorzy szkół,	Działania bieżące
8.	Analiza stanu zatrudnienia nauczycieli pod kątem posiadanych kwalifikacji do pracy z dziećmi orzeczonymi do kształcenia specjalnego.	Organ prowadzący, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Dyrektorzy szkół.	Do maja 2004 r.
9.	Zatrudnianie specjalistów do kształcenia specjalnego w oddziałach integracyjnych, klasach specjalnych jako nauczycieli prowadzących o wspomagających	Organ prowadzący, Dyrektorzy szkół.	Działania bieżące
10.	Pedagogizacja rodziców dzieci pełnosprawnych pod kątem zrozumienia potrzeb rodziny z dzieckiem sprawnym inaczej.	Nauczyciele pracujący z dziećmi niepełnosprawnymi, Pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych.	Działania bieżące
11.	Utworzenie warsztatów terapii zajęciowej z uwzględnieniem niepełnosprawnych z autyzmem.	Dyrektor szkoły nr 6, Fundacja „Mada”, Referat ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Do X. 2004 r.
12.	Rozwój środowiskowej pomocy społecznej	MOPS, administracja rządowa i samorządowa, Organizacje pozarządowe, Służba zdrowia.	Działania bieżące
13.	Edukacja rodzin w zakresie nabywania umiejętności koniecznych do kontaktów z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.	MOPS, Oświata, Organizacje pozarządowe, Media.	Działania bieżące

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni i partnerzy	Termin realizacji
14.	Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych.	MOPS, PUP, Referat ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych..	Działania bieżące
15.	Praca socjalna na rzecz osób niepełnosprawnych.	MOPS	Działania bieżące
16.	Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej: • przychodnia przy ul. Poniatowskiego, • przychodnia przy ul. Broniewskiego, • szpital im. J. Śniadeckiego, • przychodnia specjalistyczna przy ul. Długosza, • usuwanie barier architektonicznych w istniejących placówkach zdrowia i oświaty, w obiektach kultury, sportowych, w instytucjach i urzędach.	Samorząd, Administratorzy budynków SP.ZOZ im.J. Śniadeckiego SP.ZOZ im.J. Śniadeckiego Organ prowadzący, Właściciele budynków, Samorząd,	2004 r. 2004 r. 2004 r. 2004 r. działania bieżące
17.	Szkolenie wolontariuszy w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym oraz integracja niepełnosprawnych poprzez włączanie ich do grup wolontariatu.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjno- Misyjny „Magnifikat”, Inne organizacje pozarządowe,	Działanie bieżące
18.	Wspieranie działań organizacji pozarządowych, stałe włączanie ich w realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.	Referat Zdrowia, Referat ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Organizacje pozarządowe.	Działania bieżące
19.	Włączenie organizacji pozarządowych w pracę Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.	PSRds.ON, Organizacje pozarządowe.	Działanie bieżące
20.	Promowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych w sporcie, dorobku artystycznego,	Wydział Spraw Społecznych, Organizacje pozarządowe, Instytucje kultury, Kluby sportowe, Media.	Działania bieżące
21.	Rejestracja oraz bieżąca obsługa osób niepełnosprawnych, bezrobotnych i poszukujących pracy w szczególności prowadzenie obsługi na wyodrębnionym stanowisku. rozpoznawanie potrzeb zawodowych, Poradnictwo zawodowe, Szkolenia osób niepełnosprawnych.	PUP, Partnerzy: Referat Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM, MOPS, Placówki służby zdrowia, ZUS, Ośrodki szkolące.	Działania bieżące

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni i partnerzy	Termin realizacji
22.	Podjęcie działań w celu pozyskania możliwości szkolenia w zakładach pracy chronionej.	PUP Partnerzy: Ośrodki szkolące, MOPS, Placówki służby zdrowia, ZUS, Zakłady Pracy Chronionej.	2004 r.
23.	Indywidualizacja szkoleń osób niepełnosprawnych. /nauka zawodu, przekwalifikowanie, podnoszenie kwalifikacji/:	PUP Partnerzy: Zakłady Pracy , Ośrodki szkolące, MOPS, Placówki służby zdrowia, ZUS.	2005 – 2006 r.
	• opracowywanie programów szkolenia pod potrzeby i możliwości danej osoby. • szkolenie na stanowiskach pracy.		
24.	Zatrudnianie osób niepełnosprawnych /miejsca pracy subsydiowane ze środków PFRON lub Funduszu Pracy; miejsca niesubsydiowane/.	PUP, Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM. Partnerzy: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Pracodawcy na otwartym Rynku pracy, Zakłady pracy chronionej.	Działania bieżące
25.	Organizowanie specjalistycznych giełd pracy dla osób niepełnosprawnych. Współpraca z pracodawcami w celu realizowania różnych form zatrudniania osób niepełnosprawnych w tym kontraktowych/ praca chałupnicza, praca w domu, telepraca itd./	PUP Partnerzy: Pracodawcy na otwartym Rynku pracy, Zakłady pracy chronionej, Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM.	2004 – 2006 r.
26.	Wspieranie samozatrudnienia osób niepełnosprawnych w oparciu o środki PFRON.	Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM, Partnerzy: PUP, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Placówki służby zdrowia,	Działania bieżące
27.	Przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych w ramach szkoleń organizowanych przez pracodawców.	Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM. Partnerzy: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Pracodawcy	Działania bieżące

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni i partnerzy	Termin realizacji
28.	Pozyskiwanie środków na rehabilitację zawodową, społeczną i leczniczą z funduszy celowych oraz w ramach ogłaszanych programów celowych.	Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM, PUP, MOPS Partnerzy: Pracodawcy, Organizacje pozarządowe, Zakłady opieki zdrowotnej.	Działania bieżące
29.	Aktywizacja osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie ze środków PFRON: • likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, • likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, • uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, • warsztatów terapii zajęciowej, • zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, • sportu, kultury, rekreacji i turystyki.	Referat ds. Zatrudniania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UM. Partnerzy: Organizacje pozarządowe, Służba zdrowia, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.	Działania bieżące
30.	Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych w tym prawa do świadczeń zdrowotnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, prawa do nauki, do szkolenia się, zatrudnienia itd.	Samorząd, Instytucje administracji rządowej i samorządowej, Organizacje pozarządowe.	Działania bieżące
31.	Zapewnienie stałej opieki pielęgniarzkiej dzieciom niepełnosprawnym w szkołach specjalnych i klasach integracyjnych szkół podstawowych.	Referat Zdrowia UM, Narodowy Fundusz Zdrowia, Dyrektorzy szkół.	Działania bieżące
32.	Wspieranie sportu osób niepełnosprawnych zrzeszonych w klubie „Start”	Wydział Spraw Społecznych, Klub Sportowy „Start”	Działania bieżące
33.	Przestrzeganie zapisów prawa budowlanego przy projektowaniu i oddawaniu do użytku obiektów użyteczności publicznej.	Wydział Architektury i Budownictwa UM	Działania bieżące